

Çocuk İhmali ve İstismarı

Veli Sunumu

Çocuk İhmali nedir?

- İhmal, çocuğa bakmakla yükümlü kimsenin çocuğun gelişimi için gerekli ihtiyaçları karşılamaması veya bu ihtiyaçları dikkate almamasıdır. Bu ihtiyaçlar sağlık, eğitim, duygusal gelişim, beslenme, barınma ve güvenli yaşam şartlarıdır.

ihmal çeşitleri nelerdir?

- Fiziksel ihmal
- Eğitimsel ihmal
- Duygusal ihmal

Bir çocuğun ihmal edildiğini nasıl anlarız?

- Okul devamsızlığı çok fazlaysa
- Sürekli pis giyiniyor ve kötü kokuyorsa
- Vücudu aşırı derecede zayıf düşmüşse
- Yemek veya para için dilencilik yapıyor veya çalışıyorsa
- Tıbbi destekten mahrumsa
- Madde kullanımı, kendine zarar verme gibi alışkanlıkları varsa çocuğun ihmale maruz kaldığını düşünebiliriz.

Çocuk ihmalinde risk faktörleri

- Cehalet, bilgi eksikliği
- Yetersiz sosyo-ekonomik koşullar
- Aile içi şiddetin varlığı
- Ebeveynlerin geçmişte gördükleri kötü muamele
- Ebeveynlerin madde bağımlılığı
- Çocuğun tek bir ebeveyn ile yaşaması
- Yetersiz sosyal destek

İhmalin çocuk üzerindeki etkileri nelerdir?

- Gelişim geriliği
- Ölüme kadar varabilen sağlık problemleri
- Davranış problemleri
- İletişim problemleri
- Yalnızlık ve korunmasızlık hissi
- Madde bağımlılığı
- Suça yönelme riski

Çocuk istismarı nedir?

0-18 yaş grubundaki çocuğun;

✓ Sağlığını,

✓ Fiziksel gelişimini,

✓ Psiko-sosyal gelişimini

bilerek veya bilmeyerek olumsuz etkileyen

her türlü harekete “ÇOCUK İSTİSMARI” denir.

İstismar çeşitleri nelerdir?

- Fiziksel istismar
- Duygusal istismar
- Ekonomik istismar
- Cinsel istismar

Fiziksel istismar

- Çocuğun kaza dışı sebeple bir yetişkin tarafından yaralanması ve örselenmesidir
- Bir tokattan başlayarak çeşitli aletlerin kullanılmasına kadar devam edebilir
- En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipidir.

Fiziksel İstismarda Risk Faktörleri(Çocuk ile ilgili)

- Hiperaktif
- İstenmeyen bir gebelik sonrası dünyaya gelen
- Engelli
- Özel bir bakım gerektiren (örn: çok küçük prematüre, hastalığı olan)

çocuk.....

Fiziksel İstismarda Risk Faktörleri(Aile ile ilgili)

- Psikiyatrik sorunlu ebeveyn
- Üvey ebeveyn
- Alkol ve/veya uyuşturucu bağımlısı ebeveyn
- Çocuk sayısının fazla olması
- Küçük yaşta anne-baba olunması
- Aile içi geçimsizlik ve şiddet
- İşsizlik-Ekonomik sıkıntılar
- Eğitimsizlik

Duygusal İstismar

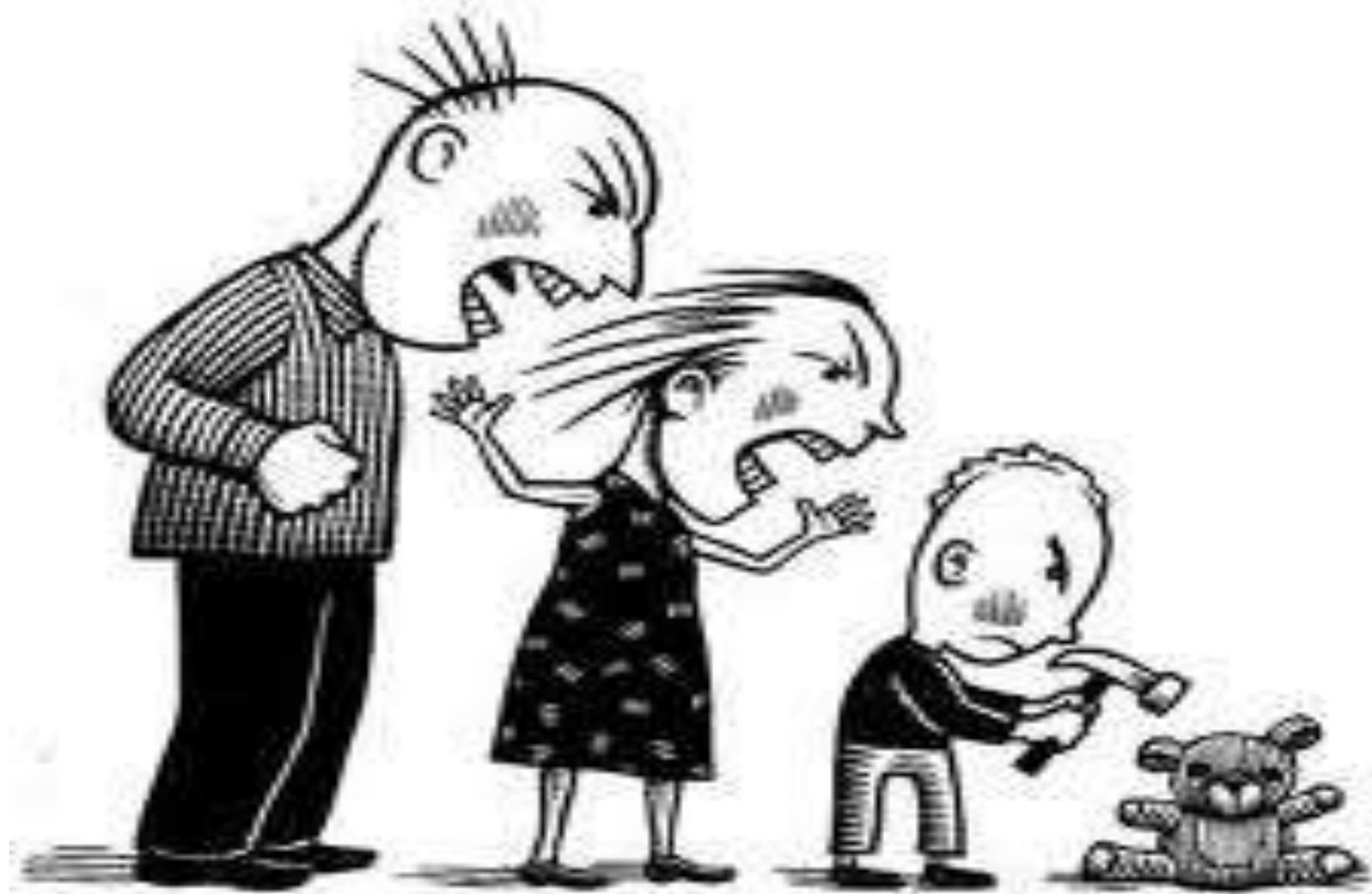
- Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik hasara uğratılmasıdır.
- Tanımlanması en zor ancak en sık gerçekleşen istismar türüdür.

Duygusal İstismar Çeşitleri Nelerdir?

- Aşağılama, yalnız bırakma, ayırma,
- Korkutma, yıldırma, tehdit etme, suça yöneltme,
- Önemsizleme, küçük düşürme, alaylı konuşma,
- Lakap takma, aşırı baskı ve otorite kurma

Duygusal İstismar Çeşitleri

- Duygusal bakımdan gereksinimlerin karşılanmaması,
- Sık eleştirme, yaşının üstünde sorumluluklar bekleme,
- Kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme,

Belirtileri

- Dünyaya karşı belli bir ilgisizlik
- Depresif ve pasif davranış
- Karşısındakine çok ihtiyatlı yaklaşmak
- Kendine güvensizlik
- Korku
- Küçük yaşlardaki davranışlara dönüş

Ekonomik İstismar

- Çocukun fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkileyen, yaşı ve gücü ile orantılı olmayan işlerde ucuz emek olarak çalıştırılmasıdır.

CİNSEL İSTİSMAR

Bir kişinin, çocuğa yönelik cinsel haz duyma amacıyla;

- *Cinsel organlarına dokunması ve/veya dokundurtması*
- *İrzına geçmesi*
- *Teşhircilik yapması*
- *Cinsel uyarı ve doyum için kullanılması,*
- *Fuhuşa zorlaması,*
- *Pornografi gibi türlü suçlarda cinsel obje olarak kullanılması*
- *Çocuğun yanında Pornografik görüntüler izlenmesi ve izletilmesi.*

Cinsel istismarcı kim olabilir?

- Yetişkin bir erkek,
- Yetişkin bir kadın
- Yaşıtı
- Yaş olarak kendinden büyük çocuk
- Aileden biri de olabilir.

Cinsel istismarcı kim olabilir? Ya da kurbanın ailesinden biri

Encest

- Kanunen evlenmelerine izin verilmeyen iki kişi arasındaki cinsel ilişkiye verilen isimdir.
- Anne-oğul, baba-kız, erkek kardeş-kız kardeş
- Üvey baba ve üvey kardeş
- Amca - dayı gibi bir akraba ile

Encest, cinsel istismarın en çok görülen ve en kabul edilemez biçimidir.

Cinsel istismarcı kim olabilir?

- İstismarcıların %96'sı erkek
- %63,5'u çocuğun tanıdığı,
- Hatta %25'nin de ensest dediğimiz 1. ve 2.derece akraba olduğu belirlenmiştir.

Kimler cinsel istismara uğrar?

Cinsel istimara uğrayanların

%71'i kız,

%29'u erkek

çocuklardır.

CİNSEL İSTİSMARA MARUZ KALAN ÇOCUKLARIN YAŞA GÖRE DAĞILIMLARI İNCELENDİĞİNDE;

%30'unun 2-5

%40'inin 6-10

%30'unun 11-17

Yaş grubunda olduğunu görüyoruz.

Bir başka deyişle **kurbanların %70'ini küçük yaş grubu** oluşturmaktadır.

Cinsel istismar

“Cinsel istismarın mutlaka *şiddet* içermesi gerekmez”

“Cinsel istismarda çocuğun *rızasının* olup olmadığına bakılmaz”

Risk Etmenleri(Çocukla ilgili)

- Yaşının küçük olması
- Bazı ruhsal(zihinsel) ,fiziksel ve gelişimsel bozukluklarının olması,
- Süreğen tıbbi hastalığının olması,

Risk Etmenleri(Aile ile ilgili)

- Anne babanın çocukluk döneminde istismara maruz kalması,
- Ailede alkol ya da madde bağımlısının olması,
- Annenin olmaması veya göz yumması
- Babanın olmaması veya göz yumması
- Ebeveyn olmayışı (ölmesi)
- Ebeveynlerin üvey olma durumu

Risk Etmenleri(Aile ile ilgili)

- Tek odalı evde kalınması
- Aile içi çatışma,
- Ana babalık görevini yerine getirmeme,
- Ebeveyn çocuk ilişkisinde bozukluk
- Ailenin gelen gideninin çok olması
- Maddi sıkıntı

ENSEST İLİŐKI İÇİN RİSK FAKTÖRLERİ NELERDİR?

- Alkolik baba
- Annenin hasta olması veya evi terk etmesi
- YetiŐkinlerin çocukla aynı odayı ya da aynı yatağı paylaŐmaları
- Aile bireylerinde görölen psikiyatrik bozukluklar

ENSEST İLİŐKI İÇİN RİSK FAKTÖRLERİ NELERDİR?

- Annenin gece çalıŐmak zorunda olması nedeniyle çocuklara baba yada üvey babanın bakması
- Anne ve ya babanın yada her ikisinin ailesinde de daha önce ensest ilişkinin varlığı
- Psikolojik ve cinsel sorunlar

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

- Cinsel istismara bağlı duygusal ve davranışsal belirtiler yaşa göre değişebilir

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

0-3 Yaş

- ***Davranışsal-fiziksel belirtiler:*** Yeme ve uyku bozuklukları, yabancılardan korkma, anneye aşırı düşkünleşme, üzerini giyip çıkarırken sorun çıkarmaya başlama.
- **Duygusal belirtiler:** Korku, her şeye ağlama, hırçınlık, ne olup bittiği ile ilgili kafası karışır.

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler 3-6 Yaş

- ***Davranışsal-fiziksel belirtiler:*** Bebeklik dönemine geri dönüş (bebek gibi konuşma, parmak emme gibi), içe kapanma, sözel ifadede azalma, anneye daha fazla bağlı olma, tuvaletini altına yapma, yeme ve uyku bozuklukları, cinsel oyun (sık ve devamlı), mastürbasyon yapma.
- **Duygusal belirtiler:** Ne olup bittiği ile ilgili kafası karışır. Korku, utanma, öfke, suçluluk , çaresizlik, zarara uğrama ve kirlenme duygusu

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

6-12 Yaş

- ***Davranışsal-fiziksel belirtiler:*** Sosyal içe kapanma ve tek başınalık, evden-okuldan kaçma, yeme ve uyku bozuklukları, öğrenme bozukluğu, takıntılı davranışlar ve düşünceler, kendinden küçüklere cinsel istismarda bulunma, durup dururken ağlama, hassaslaşma, karın ve baş ağrıları, huzursuzluk.
- **Duygusal belirtiler:** Korku, utanma, suçluluk, öfke, güvensizlik, depresyon, intihar düşüncesi, kirlenmişlik hissi

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

13-18 Yaş

•**Davranışsal-fiziksel belirtiler:** Korkularının günlük yaşantısını engelleyecek boyuta gelmesi, bağımlılık yapan maddelere düşkünlük, evden- okuldan kaçma, başkalarını istismar etme, takıntılı düşünce ve davranışlar, duygusal ve fiziksel yakınlıktan kaçınma, yeme bozukluğu , sinirlilik, riskli cinsel davranışlar, süregelen enfeksiyonlar, sosyal içe kapanma, intihar.

•**Duygusal belirtiler:** Öfke, korku, suçluluk, utanma. güvensizlik, çaresizlik, depresyon, intihar düşüncesi, kirlenme duygusu

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda görülebilen belirtiler nelerdir?

1. Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,
2. Olayla ilgili kabuslar,
3. Uykuya dalma güçlüğü (karanlık olayı çağrıştırabilir ya da kabus göreceğini düşündüğü için uyumak istemez),
4. Öfke patlamaları, konsantrasyon güçlüğü,
5. Olay sonrasında olay anını tekrar tekrar yaşıyormuş hissi,

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda görülebilen belirtiler nelerdir?

6. Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar, cinsel davranışlarda artma, mastürbasyon, yaşadıkları cinsel travmayı yeniden yaşama ve tekrarlama eğilimi
7. Cinsel oyunlar oynama, erişkinleri ayartıcı davranışlarda bulunma gibi, cinsel kimlik bozuklukları, cinsel işlev bozuklukları,
8. Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'sinde travma sonrası stres bozukluğu görülmekte, depresyon, düşük benlik saygısı, intihar davranışları, damgalanmışlık hissi, alkol ve madde kötüye kullanımı eşlik edebilmektedir.

Çocuklar yaşadıklarını neden anlatmak istemezler...

- Kendilerine inanılmayacağından korkarlar.
- Başlarının belaya gireceğinden korkarlar.
- İstismarcının tehditlerinden korkarlar.
- İstismarcıyı korumak isteyebilir, sevebilir ama yaptıklarını sevmezler.

Çocuklar yaşadıklarını neden anlatmak istemezler...

- Nasıl anlatılacağını bilmeyebilirler.
- Cinsel davranışların yanlış olduğunu bilmeyebilirler.
- Anne-baba ve diğer yakınlar tarafından, başlarına gelen kötülüğe karşı kendilerini koruyamadıkları için suçlanmaktan ve ağır biçimde cezalandırılmaktan korkarlar
- Arkadaşları tarafından dışlanabileceklerinden korkarlar.

Çocuklar yaşadıklarını neden anlatmak istemezler...

- Gammaz olarak adlandırılmak istemezler.
- İyi çocukların cinsellikle ilgili sözcükleri kullanmasının doğru olmadığı söylenmiştir.
- Büyüklerle (otorite figürleriyle) cinsel konuları konuşmaktan utanırlar, korkarlar.

Çocuklar sonunda nasıl söylerler...

- İstismarın derecesi, sıklığı artar ve çocuğu korkutursa,
- Cinsel istismardan korunmayla ilgili bilgi alırsa ve kendisine yapılanın doğru olmadığını fark ederse
- Söylenmesi gerektiğini öğrenirse,
- Yakın bulduğu biri ile sırrını paylaşırsa

Çocuklar sonunda nasıl söylerler...

- Kardeşlerini korumak için (kendisinin ilk istismara uğradığı yaşa geldiklerinde),
- Ergenliğe gelmişse, hamilelikten korkarsa ya da cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgisi edinince
- İstismarcının baskısından kurtulmak için,
- Çocuk güvенеbileceği ve kendisi ile yakından ilgilenen bir yetişkinle karşılaştığı zaman,
- Fiziksel bir yakınması (üriner enfeksiyon vb.) sonrası doktora gittiğinde.

**Çocuklarımızı cinsel istismardan korumak için
nasıl güçlendirebiliriz?**

1. Cinsellik konusunda çocuklarınızı bilgilendirin.

- Çocuğun muhtemel tacizlere karşı korunabilmesi için sağlıklı bir cinsel bilgiye ve aile içerisinde şartsız sevgiye ihtiyacı vardır.
- Cinsel konuları paylaşmaktan çocuklarınızın sorularını cevaplamaktan çekinmeyin.
- Gelişim dönemlerine uygun bilgiler verin.

2-Güvenliklerini sağlamayı öğretin:

- Çocuklara güvende olma hakları olduğunu ve kimsenin bunu ellerinden alamayacağını söyleyin.
 - Çocuklarınıza, güvenliklerini korumak için gerekirse kendilerine zarar veren kişiden kaçmak, yüksek sesle bağırarak ve onu tekmelemek gibi bazı kural dışı davranışlarda bulunabileceklerini anlatın.

1-Güvenliklerini sağlamayı öğretin:

- İnşaatlarda, boş, terk edilmiş evlerde, bodrumlarda, ailenin bilgisi olmadan oynamaması gerektiğini, ayrıca aileden izinsiz arkadaş ve komşu evlerine gitmemesi gerektiğini öğretin.

- Çevrede kötü insanlar olabileceği ve kandırmak için çeşitli hikayelerle anlatabileceklerini ama buna inanmaması gerektiğini öğretin.
“Annen kaza geçirdi; ben doktorum, seni yanına götüreceğim” vb...

2-Güvenliklerini sağlamayı öğretin:

- Sanal ortamlarda tanımadığınız insanlarla arkadaşlık yapmayın.
- MSN ve Facebook'ta özel görüntülerinizi paylaşmayın tanımadığınız kişilerle görüntülü görüşme yapmayın.
- Çok iyi tanımadığınız kişilerle baş başa vakit geçirmeyin.

2-Güvenliklerini sağlamayı öğretin:

- Ailenizin haberi olmadan kafelere,internet kafelere oyun salonlarına gitmeyin.
- Ailenizin bilgisi dahilinde gittiğinizde de yediklerinize ve içtiklerinize dikkat edin.
- Tanımadığınız ve güvenmediğiniz kişilerden ağrı kesici vs. ilaç alıp içmeyin.
- Geceleri geç saatte sokakta yalnız başınıza kalmayın.

3-Bedenlerini korumayı öğretin;

Çocuklarınıza bedenlerinin kendilerine ait olduğunu,özellikle iç çamaşırları ile kapatılan bölgelerin çok özel bölgeler olduğunu ve kimsenin bu bölgelere dokunma hakkının olmadığını anlatın.

3-Bedenlerini korumayı öğretin;

- ..senin denize girerken mayo ile örttüğün bölgelerin özel bölgelerindir.

3-Bedenlerini korumayı öğretin;

Dokunulmayı reddetmeyi ve sınırlar koymayı öğretin:

Çocuğunuza bedeninin kendisine ait olduğunu, ellenmek veya öpölmek istemiyorsa buna hayır deme hakkının olduğunu öğretin.

İyi Dokunma – Kötü Dokunma

- Çocuğumuza, kimlerin kendisine dokunabileceğine, öpebileceğine ve sarılabileceğine kendisinin karar verme ve “hayır” deme hakkını vermeli, bu hakkının olduğunu bilmesini sağlamalıyız
- Herhangi birinin uygunsuz bir şekilde dokunması halinde yapabileceklerini öğretmeliyiz.

iyi Dokunma

- Sevdğin kişilerin sarılması ve öpmesi güzel bir şeydir
 - Uyandığında annenin sana sarılması ve öpmesi
 - Babanın iyi geceler dilemek için sarılması ve öpmesi
 - Anneanne ve dedenin ziyarete geldiklerinde herkesin birbirini kucaklaması ve öpmesi

Kötü Dokunma

- Kendini rahatsız hissetmene neden olan dokunmalar genellikle kötü dokunmalardır.
- Birisi sana istemediğin bir şekilde dokunduğunda bunu gizlemek zorunda değilsin.
- Kendinin kötü olduğunu düşünme. Kötü olan sen değil, sana kötü bir şekilde dokunan kişidir.
- Bedenin sana aittir. Sen istemiyorsan kimse sana dokunmamalıdır.
- Kötü dokunmanın ne olduğunu bilmek ister misin?

Kötü Dokunma

- Canını acıtan dokunma kötü dokunmadır.
- Dokunulmasını istemediğin halde sana dokunulursa bu bir kötü dokunmadır.
- Dokunan kişi kendini rahatsız hissetmene neden oluyorsa, bu kötü bir dokunmadır.
- Dokunma seni korkutuyor ve sinirlendiriyorsa bu bir kötü dokunmadır.
- Dokunan kişi bunu hiç kimseye söylememeni istiyorsa bu bir kötü dokunmadır.
- Dokunan kişi bunu başkasına söylersen sana bir zarar vereceğini tehdidinde bulunuyorsa bu bir kötü dokunmadır.

- “Böyle bir durum ne olursa olsun sizin suçunuz olamaz. Yapılan şey kısa bir süre insanda hoş duygular uyandırabilir. Bir an bundan hoşlansanız, hatta size söylenenleri bilmediğiniz bir nedenle yapsanız dahi BU SİZİ ASLA SUÇ ORTAĞI YAPMAZ. Çünkü SİZ ÇOCUKSUNUZ VE BÖYLE DURUMLARDA ASLA SUÇLU OLAMAZSINIZ. Demek gerekir.

4-'Hayır' demeyi öğretin:

Çocuklara herhangi birisi onları incitmeye kalkarsa hayır demeleri gerektiğini söyleyin.

Çünkü birçok çocuğa büyüklerin söylediklerine itaat etmeleri öğretilmiştir.

'Hayır' diyebilme yöntemleri

HAYIR	"Hayır", "Hayır teşekkürler" "Hayır olmaz"
MAZERET BİLDİRME	"Hayır teşekkürler, sigara dumanından çok rahatsız oluyorum, beni öksürtüyor."
ATLATMA	"Hayır, teşekkürler, şimdi değil."
KONUYU DEĞİŞTİRMEK	"Hayır teşekkürler, ben bir bardak su alabilir miyim?"
HAYIR TEKRARI	"Hayır içmiyorum. Hayır teşekkürler."
YÜRÜYÜP GİTMEK/ ORTAMDAN SAKINMAK	"Hayır" de ve ortamı terk et.

5-Yardıma İstemeyi Öğretin:

- Biri onlara kötü, rahatsız edici bir şey yaparsa arkadaşlarından ya da büyüklerinden yardım istemeyi öğretin.
- Onlara sizinle her türlü sorunu paylaşabileceği inancını yerleştirin
- Etkili aile içi iletişim işinizi kolaylaştıracaktır.

5-Yardıma istemeyi öğretin:

- Ona doğru gelmeyen şeyleri size rahatlıkla söyleyebileceğini ifade edin. Bazen çocuklarımızın olayları abarttığını düşünürüz ne olursa olsun söylediklerini kulak ardı etmeyin.
- Çocuğunuza inanın eğer yardıma istiyorsa bunu geri çevirmeyin. Çocuklar bu konularda çok ender yalan söylerler.

6-Her zaman sır saklanmayacağını öğretin

Çocuklarınıza bazı sırların hiçbir zaman saklanmaması gerektiğini öğretin.

Bizler çocuklarımıza;

- İy dokunma ile kötü dokunmayı ayırt etmeyi
- İstemediği bir durumda “HAYIR” diyebilmeyi
- Kişisel alanlarını bilmeyi ve korumayı
- Kendilerinin suçu olmadığını
- Sorunlarla baş edebilmeyi
- Haklarını bilip savunabilmeyi
- Kendini ifade etmeyi
- Kendine ilişkin olumlu ve güçlü yanlarını fark etmeyi
- Kendini güvende hissetmediğinde yardım alması gerektiğini öğretmeliyiz.

Bu bilgileri çocuğa verirken çok dikkatli olmamız gerekmektedir.

- Çünkü panik havasında sıkça yapılan hatırlatmalarla verilen bilgiler çocukları insanlardan korkan, her Şeye Őüpheyle bakan saplantılı kiŐilikler haline getirebilmektedir.

Cinsel İstismara uğrayanlara nasıl yardım edebilirsiniz?

- Yapacağınız en iyi şey onu dinlemeye hazır olduğunuzu göstermeniz,
- Onu dinleyerek inandığınızı,
- Bunun onun suçu olmadığını,
- Olanlardan dolayı üz olduğünüzü,
- Yardıma hazır olduğunuzu belirtmektir.

Cinsel İstismara uğrayanlara nasıl yardım edebilirsiniz?

- Cinsel istismar oluşmuşsa mutlaka önce ilgili kurumlara başvurulmalı vücutta ve giysilerde hiçbir temizlik yapılmadan muayeneye gidilmelidir.
- Deliller için ilk 72 saat çok önemlidir.
- Banyo yapmak, giysileri değiştirmek gibi davranışlar saldırganın ve suçun belirlenmesinde yardımcı olabilecek ipucu ve kanıtların yok olmasına yol açabilir.

Cinsel İstismara uğrayanlara nasıl yardım edebilirsiniz?

- Eğer çocuğunuz böyle bir duruma maruz kalmışsa mutlaka uzman yardımı alması için destek verin.Unutmayın bu onun suçu değil...
- Anne ve babaların da olay sonunda destek almaları gerekmektedir.

- ***Her vatandaş çocuğa karşı işlenmekte olan istismar suçunu bildirmekle yükümlüdür.***

İhmal ve İstismar Vakaları İle Karşılaştığınızda Başvurabileceğiniz Yerler

- SAMSUN Çocuk İzlem Merkezi
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Samsun İl Müdürlüğü
- İl ve İlçe Emniyet Çocuk Şube Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı : ALO 183

BİZİ DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ

HAVZA MUZAFFER TAHMAZ REHBERLİK VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ

BeniKoruyun

Bunu bana borçlusunuz!